

Narcist als politicus

Damiaan Denys

Ik ben altijd op mijn hoede als woorden verdwijnen. Want ook als woorden verdwijnen, blijft datgene waar ze aan refereren in werkelijkheid bestaan. Het wordt alleen minder zichtbaar of zelfs onbespreekbaar omdat het woord er niet meer is. Spreken creëert, maar zwijgen verdoezelt de wereld.

Zo is bijvoorbeeld het woord klootjesvolk verdwenen. Ik herinner me dat mijn vader vroeger aan tafel vaak sprak over het klootjesvolk. Ik heb als kind nooit precies geweten wie de leden van het klootjesvolk waren. Maar mijn vaders opwinding en stemverheffing ontlokte er wel een bijzondere nieuwsgierigheid naar. Waar is het klootjesvolk gebleven?

Een ander woord dat is verdwenen, maar er toch nog moet zijn, komt uit mijn professie. Onlangs tijdens een wandeling in het bos betastte ik op een onbewaakt moment een majestueuze beuk en dacht: waar is het narcisme toch gebleven? Ik lees het nog zelden en niemand spreekt erover.

De verkiezingen in Nederland volgend, moest ik onwillekeurig aan narcisme denken. Waarom toch? Weken zie ik dagelijks een rij goed geklede mannen in blauwe pakken lachend de revue passeren en met verve vertellen hoe geweldig ze zijn. Charmant en verleidelijk willen ze allemaal mijn leven verbeteren en het land redden. Ze komen heel normaal over, maar kunnen overtuigend liegen.

Wat is de relatie tussen narcisme en politiek? Hoeveel narcisme heb je nodig om dagelijks jezelf als redder van het land te profileren? Hoe kun je nog aan narcisme ontsnappen als je die rol als politicus ooit hebt gespeeld?

Ik zie in de verkiezingen van 2017 een overwinning van het narcisme. Ik begrijp dat Trumps retoriek, Erdogans diplomatie, wietteelt en orgaandonatie als kroonjuwelen, het sluiten van grenzen om Nederlandse waarden te beschermen, aandacht voor het dier, zoeken naar verbinding en een consistente hang naar optimisme de verkiezingen hebben bepaald. Een ongebreidelde personencultus heeft maandenlang een ideologische gedachtearmoede verhuld.

Uiteindelijk creëert narcisme een imaginaire wereld onder de valse dictatuur van de triomf.

Narcisme creëert uiteindelijk een imaginaire wereld onder de valse dictatuur van de triomf

Vrijwel iedereen bestempelt zichzelf als overwinnaar, ook na smadelijke nederlagen of beperkte winst. “De groene politiek heeft gewonnen, het populisme is overwonnen, we vieren ons zetelverlies, ook nul zetels is winst.”

Politiek moet succesvol zijn. Sommigen beweren dat het neoliberalisme is verdwenen, ook zelfs het individualisme, en dat dat nu heeft plaatsgemaakt voor het narcisme. Er zijn geen woorden voor.

d.denys@parool.nl

Geert ten Dam, voorzitter van het college van bestuur van UvA/HvA, en Damiaan Denys, filosoof en hoogleraar psychiatrie aan de UvA, schrijven om beurten op deze plaats een column.

Subatomaire fysica Zoektocht naar elementaire deeltjes

‘Misschien vinden we wel niets, ook goed’

Amsterdam Science Park is voor onderzoek naar higgsdeeltjes nu gewoon de place to be. Tristan du Pree ontving er vorig jaar een Vidi-subsidie voor. ‘Ik geloof in het bestaan van donkere materie.’

tekst Peter de Brock, foto Charlotte Odijk
AMSTERDAM

“Waar gaat iedereen heen?” Tristan du Pree schrikt als hij op de gang een groot aantal van zijn nieuwe Amsterdamse collega’s treft, duidelijk ergens op weg naartoe. “Teambespreking boven, op de derde,” is het antwoord. “Ik ben nog niet helemaal aangesloten op alles wat hier speelt,” bekent Du Pree, bezig aan zijn derde werkdag bij het Nationaal Instituut voor subatomaire fysica (Nikhef).

Na zeven jaar Cern, de Europese organisatie die fundamenteel onderzoek doet naar elementaire deeltjes in Genève, is het Amsterdamse Science Park zijn nieuwe thuisbasis. Hier gaat hij de komende vijf jaar verder met zijn zoektocht naar nieuwe elementaire deeltjes én het zichtbare bewijs van donkere materie.

Wanneer is uw fascinatie ontstaan voor fundamenteel onderzoek?

“Pal voor het eindexamen van de middelbare school, toen er in het natuurkundeboek eindelijk iets leuks stond over eigentijds onderzoek van Stephen Hawking of zo. Zes weken later zat ik een bus richting Salou... met het boek *The first three minutes: a modern view of the origin of the universe* van Steven Weinberg. Daarmee stond de studiekeuze voor theoretische natuurkunde wel vast.”

En twaalf jaar later bent u bij Cern getuige van de ontdekking van het higgsdeeltje, waar vijftig jaar naar gezocht is.

“Nou, in alle eerlijkheid werkte ik op 4 juli 2012 op een Belgische universiteit. Maar ik heb de voorbereidingen van deze langverwachte ontdekking wel meegemaakt. Toen dat voorjaar op de jaarlijkse winterconferentie in een Zwitsers skioord de meest recente onderzoeksresultaten werden gedeeld, was iedereen overtuigd dat de eigenlijke ontdekking van de in 1964 voorspelde elementaire higgsdeeltjes niet lang kon uitblijven. Het was nog even een spannende race tussen de twee Cernexperimenten, CMS en Atlas, en de Amerikanen. Ondanks het gemeenschappelijke onderzoeksdoel, wil iedereen natuurlijk de eerste zijn.”

Dat klinkt als een plot van een wetenschappelijke thriller...

“Internationaal wetenschappelijk fundamenteel onderzoek is altijd een wisselwerking tussen samenwerking en competitie. En niet alleen tussen landen, zelfs binnen universiteiten en onderzoeksgroepen. Ik maak graag de vergelijking met wielrennen waar iedereen in de kopgroep moet samenwerken om uit de greep van het peloton te blijven, maar uiteindelijk slechts één de bloemen krijgt.”

Wat kunt u nu dankzij de Vidi-subsidie gaan onderzoeken?

“Ik kan nu de komende vijf jaar met mijn eigen onderzoeksteam Project Higgs van Z tot A bij het Atlasexperiment op Cern door precisieingen eigenschappen van higgsdeeltjes bestuderen, nieuwe onbekende deeltjes zoeken en hopelijk de donkere materie in beeld krijgen.”

UvA-fysicus Erik Verlinde, uw overbuurman hier op het Science Park, hecht in zijn baanbrekende theorie over de zwaartekrachtillusie weinig geloof aan die donkere materie.

“Nederland speelt al honderd jaar een belangrijke rol in de theorievorming van de donkere materie. Ik behoor tot de confessionelen, die geloven in het bestaan van donkere materie. Een van de belangrijkste aanwijzingen voor donkere materie is dat de uiteinden van de as van de Melkweg sneller draaien dan we zouden verwachten op basis van wat we zien. Verlinde zegt in zijn nieuwe theorie dat de buitenaardse zwaartekracht wellicht anders kan zijn. Interessant, maar nog onvoldoende uitgewerkt... We kunnen nu wel naar elkaar zwaaien.”

Gaat u de uitdagende internationale onderzoeksgemeenschap die Cern is niet ontzettend missen?

“Je kunt wel mailen en skypen, maar voor het onderzoek is het goed om elkaar regelmatig fysiek te spreken. We zullen dus vaak naar Cern gaan, ook om de hier ontwikkelde detectoren te installeren en te testen in de deeltjesversneller. We gaan een nieuwe spoorreconstructiedetector installeren, die dicht op de deeltjesbotsing zit. Hoe dichterbij de botsing, hoe nauwkeuri-

‘Ondanks het gemeenschappelijke onderzoeksdoel wil je de eerste zijn’

ger de meting. Deze aanpassing zagen we aankomen, door slijtage worden de metingen minder nauwkeurig en de onderzoeksomstandigheden steeds zwaarder. In de eerste fase botsten de deeltjes veertig miljoen keer per seconde, nu bijna een miljard keer per seconde.”

Zijn uw buitenlandse collega's bij Cern niet ontzettend jaloers dat u dankzij de Vidi/NWO-beurs deze kans krijgt?

“Jazeker, het is ook ontzettend gaaf om de komende vijf jaar met een postdoc en twee promotiestudenten aan de slag te gaan. Misschien vinden we wel niets, ook goed. En terugkomend op de eerdere vraag: het is niet zo dat ik van het wetenschappelijk epicentrum verhuis naar de periferie. Amsterdam Science Park is nu voor onderzoek naar higgsdeeltjes en donkere materie gewoon de place to be. Alles is hier van top-niveau, van de expertise op het gebied van detectorbouwen tot het maken van theorie-modellen. Als ik Cerncollega's vertel dat ik van Nikhef kom, zijn ze allemaal vol lof.”

Tristan du Pree
Rotterdam,
10 februari 1982

2000-2005	studie theoretische natuurkunde, Universiteit Utrecht
2006-2010	promotieonderzoek LHCb-experiment Cern
2010	promotie aan de Vrije Universiteit Amsterdam
2010	Nikhef Jan Kluyver Proefschriftprijs voor beste proefschrift
2010-2017	postdoctoraal onderzoek CMS-experiment Cern
2017	projectleider Higgs from Z to A, Nikhef Amsterdam/Atlas Cern

De wachtkamer studentenelleboog

Gewoon een tijdje niet op leunen

Het lichaam kan onaangenaam verrassen met rare uitwassen. Een ooglid dat op gezette tijden begint te kloppen, lokaal haaruitval of een onverklaarbare jeuk. Vandaag: studentenelleboog.

De kwaal heeft de gedaante van een enorme bult en zit, zoals de naam al doet vermoeden, op de elleboog. Het is een dusdanige knoeper dat de patiënt in kwestie op vele o's en a's kan rekenen. Maar de studentenelleboog is, behalve indrukwekkend, gelukkig ook overzichtelijk en onschuldig.

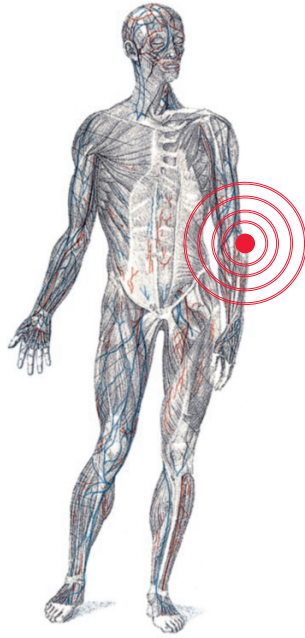
Huisarts Eva Vangangel van Medisch Centrum Gelderlandplein ziet met enige regelmaat mensen met de kwaal. “Een pijnlijke rode zwelling precies op het puntje van de elleboog.”

Die bult is, zoals artsen het noemen, vast-elastisch. “Hij veert een beetje, want er zit vocht in. Het voelt als een klein ballonnetje met een dikke wand.”

Pijn doet hij ook. De plek wordt warm en de arm kan niet meer goed buigen. Bovendien is het vervelend, want je kunt niet meer op je elleboog steunen. Daar is de ellende namelijk allemaal mee begonnen, zegt Vangangel.

“Bij het puntje van je elleboog zit een klein slijmbeursje, de bursa.” Een slijmbeurs is een soort kussen-tje met vloeistof dat daar zit als bescherming van het bot. “Op het moment dat je leunt op het puntje van je elleboog, ontstaat er druk op die bursa. Die komt klem te zitten en dat vindt hij niet fijn en dan kan die ontstoken raken en opzwellen.”

De naam studentenelleboog komt dus niet uit de lucht vallen. “Maar stratenmakers hebben het weleens op hun knieën. Dat noemen we dan

een bursitis prepatellaris. We hebben voor de knieschijf ook een slijmbeurs. Als de stratenmakers daarop zitten tijdens het werk, drukt dat op die slijmbeurs en kan die geïrriteerd raken.”

Maar hoe kom je van deze ontstekingen af? Vrij simpel: “Rust en niet meer leunen.” Een enkele keer, als iemand heel veel pijn heeft, geeft Vangangel ontstekingsremmers. Heel soms een injectie.

Maar vrijwel altijd adviseert ze haar patiënten af te wachten. “Het ontstaat door een mechanisme, namelijk leunen. Als je dat mechanisme opheft, helpt dat.”

Wat ook verlichting kan geven, is de bult koelen met een doek gevuld met ijsblokjes.

Malika Sevil

Suggesties: wachtkamer@parool.nl

ZUID-AFRIKA

Bultruggen in grote groepen waargenomen

Bij Zuid-Afrika zijn bultrugwalvissen waargenomen in groepen van wel tweehonderd dieren. Dergelijke samenscholingen zijn nog nooit eerder gezien. Gewoonlijk leven ze alleen of in paren, soms voor korte duur in kleine groepen. Onderzoekers van de Cape Peninsula University zagen de samenscholingen voor de zuidwestkust van Zuid-Afrika, meer dan tweeduizend kilometer ten noorden van de Antarctische wateren waar ze gewoonlijk leven. Mogelijk passen de dieren hun gedrag aan door de verschuiving van voedsel. Ook kan het gedrag nu pas zichtbaar zijn doordat het aantal bultruggen de afgelopen jaren sterk is toegenomen.

Colofon

De wetenschapspagina's worden mede mogelijk gemaakt door New Scientist (www.newscientist.nl). Coördinatie: Jim Jansen. Met medewerking van Yannick Fritschy.

NewScientist

NIEUW MEDICIJN

Pijnstillers zonder bijwerkingen

Onderzoekers hebben een pijnstiller ontwikkeld waarbij bijwerkingen zoals verstopping, verslaving en een verminderde ademhaling niet lijken op te treden. Onderzoekers van de Charité Universitätsmedizin Berlin ontwikkelden een morfineachtige pijnstiller die ze testten op ratten. In de test pakte het geneesmiddel alleen ontstoken weefsels aan; gezonde weefsels werden overgeslagen. De onderzoekers publiceerden de resultaten in *Science*. Een kanttekening is dat het zenuwstelsel van ratten sterk verschilt van dat van mensen. Ook komt pijn niet alleen voort uit ontstoken weefsels.